

DELO

Izhaja enkrat mesečno.
Naročnina: 6 Din polletno.
Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Miklošičeva 22/II.

Naš Aleksander

kralj mrtev

Nimamo besed, s katerimi bi mogli opisati občutek groze in gnusa, ki je zajel vse nacionalno delavstvo in ves naš narod, ko so se kot blisk z jasnega neba razširile vesti o blaznem zločinu, ki se je izvršil v Marseilleu. Globoka in iskrena ljubezen, ki jo je naš delavec gojil v svojem srcu do svojega velikega vladarja, je marsikateremu iztisnila solzo dostojanstvene žalosti. Zločinska roka je umorila Onega, v katerega smo gledali z največjim zaupanjem, zavedajoč se, da On, kljub skrbem, ki mu jih nalagajo vladarski posli, vedno pomaga tam, kjer je pomoč najbolj potrebna.

Našega kralja Aleksandra ni več!

Stopil je v zgodovino jugoslovenskega naroda, v zgodovino, ki jo je veliki Kladivar neumorno koval v dobrobit svojega naroda in vsega človeštva. Ne samo mi Jugoslovenci, ampak ves kulturni svet, brez ozira na to, da li je bil napram nam prijateljsko razpoložen ali ne, je danes v soglasni zavesti, da je umrl Velikan, ki je znal z ostrino svojega duha in s svojim neumornim delom odvrčati od nas vojno nevarnost. Sam junak bojnih poljan, je najbolje poznal vse grozovitosti vojne in zato se je po našem Osvobojenju in Ujedinjenju ves posvetil delu za ohranitev evropskega miru in notranjo konsolidacijo svoje države.

Našega kralja Aleksandra ni več!

Toda ostala nam je njegova poslednja volja, ostala nam je njegovo oporoka: »ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!«

To Njegovo poslednjo voljo hočemo mi, nacionalni delavci, izvršiti. Z izvrševanjem te oporoke se bomo izkazali hvaležne za ono veliko ljubezen, ki jo je do nas gojil naš veliki Kralj-mučenik. Še bolj se bomo strnili v ideji jugoslovenskega nacionalizma in s tem na najboljši način odgovorili na gnusen zločin blazneža. Pri tem pa, ko bomo čuvali našo Jugoslavijo, nas bo vodil prapor, ki nam ga je pred poldrugim letom poklonil On, ki ga danes ni več, a katerega ljubezen in dobroto nacionalni delavci nikdar pozabili ne bomo.

Slava Viteškemu kralju Aleksandru Zedinitelju!

Slava mučeniku ideje miru!

Proglas izvrševalnega odbora NSZ

Takoj, ko je izvrševalni odbor NZS zvedel za veliko nesrečo, ki je zadel naš narod, je izdal naslednji proglas:

Nacionalnemu delavstvu!

Vest o gnusnem zločinu, ki je prestrigel nit življenja našemu preljubljenemu vladarju, kralju Aleksandru I., je globoko pretresla naše vrste. Viteza najplemenitejšega srca, ki je bilo vedno na strani ponižanih in razžaljenih, ni več med živimi.

Tovariši! Ohranimo mirno kri! Z dostojanstvenim molkom bo nacionalno delavstvo najboljšo odgovorilo na nesrečo, ki jo je zločinska roka prizadejala naši ljubljani domovini.

Naše nacionalno delavstvo prosimo, da vse napovedane shode, sestanke in zborovanja do nadaljnjega v znak žalovanja odpove. Pri žalnih manifestacijah naj se pridruži ostalim nacionalnim organizacijam.

Svojo globoko ljubezen in neomajno zaupanje, ki smo ga gojili do našega iskreno ljubljene kralja Aleksandra, bomo ohranili tudi našemu novemu kralju Petru II. Vedno pa bomo nosili v mislih poslednje besede velikega Kralja Zedinitelja, ki jih je še izrekel kot sokol s strtimi krili:

ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!«

Slava kralju Aleksandru I.!

Živel kralj Peter II.!

Živela velika in močna kraljevina Jugoslavija!

Maršalatu dvora in predsedniku kraljevske vlade g. Nikoli Uzunoviću sta bili poslani sožalni brzojavki naslednje vsebine:

Narodno strokovna zveza kot predstavnica nacionalnega delavstva Dravske banovine se globoko ganjena klanja manom velikega Kralja-mučenika. Slava kralju Aleksandru! Živel kralj Peter II.!

Juvan Rudolf, predsednik.

Žalna seja Izvrševalnega odbora NSZ se je vršila 10. oktobra ob 18. uri v tajništvu NSZ. — Podružnice, ki žalnih sej še niso imele, naj to čimprej izvrše!

Proglas kraljevske vlade Jugoslovenskemu narodu!

Naš veliki kralj Aleksander I. je padel 9. oktobra ob 4. uri popoldne v Marseilleu kot žrtev podlega atentata.

S svojo krvjo je kralj mučeniško zapečatil delo in mir, radi katerega se je napolnil v zavezniško Francijo.

Na prestol kraljevine Jugoslavije je po členu 36. ustave stopil njegov prvorodni sin Nj. Vel. kralj Peter II.

Kraljevska vlada, vojska in mornarica so položili prisego zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II.

Vlada kraljevine Jugoslavije, ki vrši začasno na osnovi člena 45. kraljevske oblasti, je sklicala Narodno predstavništvo k skupnemu zasedanju na dan 11. oktobra, da položi prisego v smislu člena 59. in člena 42. ustave.

S svojimi zadnjimi besedami, ki jih je blagopokojni kralj umirajoč jedva izgovoril, je v svojem neizmernem rodoljubju zapustil našemu narodu to-le sporočilo:

»ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!«

Kraljevska vlada poziva ves jugoslovenski narod, da to sveto zapoved zvesto in spoštljivo izpolni.

V Beogradu, dne 9. oktobra 1934.

Slede podpisi članov kraljevske vlade.

Dr. Branko Alujevič:

Naše misli k Zakonu o minimalnih mezdah

I.

Sedanja gospodarska kriza je v marsikaterem oziru posledica socialne ureditve in skoro vsak učinkovit ukrep za omilitve krize je socialnega značaja. Tako je tudi možnost zakonite zaščite delavskega zasluga prvenstveno socialen ukrep, ki bo moral vplivati na gospodarsko življenje.

Z določitvijo najnižje mezde bodo izločene iz produkcijskega procesa vse ustanove ali podjetja, ki slonijo na nizkem delavskem zaslugu, oziroma, ki delujejo le na podlagi nizkih delavskih mezd. Produkcija bo obremenjena z višjimi izdatki, življenjski standard bo zvišan, število odjemalcev se bo povišalo. To vse so gospodarski učinki, socialni učinek pa naj sestoji v tem, da se določijo mezde kot pravična odškodnina za opravljeno delo. Delavska mezda ne sme biti samo stabilizirana, temveč mora biti zvišana in šele nato stabilizirana. Brez tega zakon o minimalnih mezdah ne bo pomenil olajšanja ali celo izboljšanja delavskega položaja.

Priznanje sedanjega stanja in njegova stabilizacija je sicer že en uspeh, toda delavstvo mora stremeti za radikalnejšimi ukrepi, da si izposluje popolno upoštevanje v vidu socialne pravičnosti.

Priznamo, da je težko doseči popolno izboljšanje, oziroma preosnovno socialne ureditve ter smo celo proti ukrepom, ki bi pomenili nasilno preosnovo, toda zdi se nam, da morajo delavske ustanove upoštevati pri vsakem predlogu potrebo preosnove in uveljaviti pravično delavsko stremeljenja. Ze večkrat smo poudarili, da zahtevamo le tako rešitev socialnih problemov, na katero bodo mogli pristati vsi stanovi, oziroma, da si želimo sodelovanje med stanovi, toda prepričati moramo vsakega, da je sedanje stanje nevzdržno in da sporazum na sedanji bazi ne more pomeniti končne rešitve.

II.

Načrt za zakon o minimalnih mezdah, ki ga je izdelala Delavska zbornica, ne odgovarja vsem delavskim zahtevam, čeprav je hvalevreden poskus in vsebuje marsikak element, ki se bo uveljavil pri končnem načrtu.

Naša kritika tega načrta ne pomeni njegove obsodbe. Njen namen je le dobrohotna želja, da bi Delavska zbornica upoštevala še v večji meri interese delavstva. Marsikdo nam bo sicer očital, da smo premalo realni in da gremo v svoji kritiki predaleč, toda naš odgovor bo vsebovan v konstatacijah, da zaslužijo nekatere delavske skupine več kot je predvideno v načrtu za pravilnik k omenjenemu zakonu, tako da bi sprejem načrta Delavske zbornice pomenil odrekanje normalnosti vsem tem višjim zaslugom. Zaslužek kovinarjev ni v nobenem slučaju nenormalen in previsok, on mogoče presega strokovne kalkulacije o kalorijah, toda v nobenem slučaju ne odgovarja življenjskemu standardu kovinarjev in je pod normalo. Res je sicer, da hoče Delavska zbornica ohraniti te višje zasluške s tem, da obdrži dosedanje kolektivne pogodbe, toda uveljavljanje nove minimalne mezde bi bilo v vsakem slučaju zadosten razlog za odpoved kolektivne pogodbe od strani delodajalca in za znižanje posameznih mezdnih postavk.

Na drugi strani pa je ravno načrt Delavske zbornice premalo realen, ker predvideva občutno razliko v zaslugu stalnih in sezonskih delavcev in lahko bi trdil, da je to dalekosežen in hvalevreden socialni ukrep, toda celoten načrt takega ukrepa ne upravičuje.

III.

Zakon o minimalnih mezdah brez drugih socialnih ukrepov ne more pomeniti popolnega izboljšanja delavskega položaja. Slediti mu mora preosnova socialne preskrbe, oziroma nje izpopolnitev. Sedanja davčno obremenitev mezde je treba izpremeniti v zakonite prispevke za razširjeno delavsko zavarovanje. Večje izdatke izpolnjene socialne preskrbe bi bilo treba kriti s posebnimi dajatvami onih industrij, ki večajo število brezposelnih pri istočasnem zvišanju produktivnosti s pomočjo mehanizacije in racionalizacije.

Treba je preprečiti prevaletev višjih izdatkov iz naslova zvišanih delavskih mezd na potrošnike, oziroma treba je

preprečiti povišanje cen industrijskih in drugih pridelkov, ki naj bi zbralo sredstva za povečane produkcijske izdatke. Brez tega zadnjega ukrepa bi bila podana nevarnost, da delodajalec prevladi mezdno razliko na svojega delojemalca kot potrošnika in to posredno ali neposredno. To pa ne pomeni, da nasprotujemo zvišanju cen pridelkov, samo doseči hočemo, da to zvišanje ne bi šlo na račun zvišane delavskega zasluga.

Vsi ti ukrepi zahtevajo izdelavo gospodarskega in socialnega načrta, ker bi bili drugače le kopica poskusov brez enotnega učinka. Le na ta način bomo lahko dosegli preosnovo sedanjega stanja v smislu upravičenih zahtev delavskega stanja. Brez tega je nemogoče vsaka zadovoljitev delavskih zahtev, ker je pač vsak ukrep brez medsebojne zveze in je celota daleč od uspeha posameznih ukrepov, oziroma, končni rezultat ne vsebuje uspehov posameznih mer.

IV.

V načrtu Delavske zbornice ločimo zakon o minimalnih mezdah od pravilnika k temu zakonu in zato bomo obravnavali ločeno zakon in ločeno pravilnik.

Delokrog določen v členu 1 zakona ni preširok. Naštevaje prvega odstavka omenjenega člena odgovarja naši zahtevi, da je treba pritegniti tudi poljedelsko delavstvo v krog zaščitnih delavcev ter mu tako priznati pravico do obstoja. Pravilno je, da zakon ne loči delavcev, ki spadajo pod obrtni zakon, od onih, ki so zaposleni v poljedelstvu ali gozdarstvu.

Mezdni inspektorati bodo lahko reševali posamezna vprašanja, ker niso preokorni. Toda vpliv delavstva v teh inspektoratih je premalo poudarjen. Člen 3 daje celo možnost, da ta vpliv popolnoma odpade, ker je mogoče pravnovoljavno sklepanje v navzočnosti dveh stalnih članov inspektorata, torej tudi brez sodelovanja delavskega zastopnika.

Določba člena 4 točka c, glasom katere je mogoče izpremeniti že določene minimalne mezde le v slučaju, da so se življenjski stroški zvišali ali znižali za 15%, je vsekakor prestroga. Zdi se nam, da je pri nizkem zaslugu zvišanje življenjskih stroškov od 5 do 10% taka obremenitev, da je izprememba zasluga nujno potrebna že pri taki izpremembi.

Hvalevredno je stališče Delavske zbornice, da smejo strokovne organizacije predlagati določitev minimalnih mezd in celo zahtevati pri pristojnem civilnem sodišču izplačilo mezdne razlike v slučaju, da je delodajalec plačeval mezdo, ki je nižja od določene najnižje mere.

Zakon bi moral omogočiti organizacijam, da predlagajo izpremembo že določenih minimalnih mezd tudi brez ozira na zvišanje ali znižanje cen življenjskih potrebščin s to omejitvijo, da mora biti ta ponovni predlog v skladu s katerokoli točko člena 4. Na ta način bi bilo mogoče doseči izpremembo mezd tudi v slučaju, da je bila prva določitev prenizka. Le tako bi se izognili nevarnim posledicam člena 3, ki zahteva za veljavnost sklepa navzočnost dveh stalnih članov inspektorata (če glasujeta oba za predlog).

V.

Kar se tiče pravilnika k zakonu o minimalnih mezdah, moramo poudariti, da ne odgovarja našim zahtevam določitev eksistenčnega minima delavcev in da vse premalo računa z možnostjo delnega zasluga, ki je danes pravilo.

Zaslužek od 10—40 (pri ženskah od 10—27 Din) odgovarja današnjemu stanju. Ne more pa zadoščati vsem potrebam delavca, ker ga obremenjujejo izdatki za dneve, ko delavec ne dela. Zato mora pravilnik računati z eksistenčnim minimom in določiti minimalni mesečni zaslužek, ki se bo potem razdelil na posamezne delovne dneve z ozirom na dejansko zaposlenost posameznih delavcev, ne pa z ozirom na teoretično možnost, oziroma število delovnih dni. Zato bodo posamezne mezdne skupine drugače izražene, one ne bodo določene, temveč samo določljive.

Razdelitev na starostne skupine naj se izvrši le z vidika različnega eksistenčnega minima, pri tem pa naj

se upošteva mnenje Delavske zbornice, da bi bilo nemogoče določiti posebne doklade za poročene delavce in zato naj se pri gotovi starostni dobi zviša ta eksistenčni minimum na mero, ki bo zadoščala za skromno preskrbo rodbine.

Slej ko prej odklanjamo delitev na moške in ženske, oziroma določanje različne mezde za moške in za ženske delavce. Eni in drugi morajo zaslužiti za enako delo enako plačilo. Brez tega zakon ne bo pobijal nelojalne konkurence s pomočjo delavskih mezd in ravno pravilnik bi omogočal naravnost suženjsko izkoriščanje delavke.

Zaposlitvene kategorije člena 2 pravilnika so zelo enostavne, čeprav moramo priznati, da bo moral mezdni inspektorat razlikovati posamezne grupe z ozirom na vrsto zaposlitve v okviru ene ali druge predvidene kategorije.

Premalo je jasen člen 4 pravilnika in

Ali vas res ni sram tako grdo lagati?

Krščanski socialisti so moistri v potvarjanju resnice. IN prvič, da smo jih prijeli na laži in neresnici. Sedaj smo jih zopet zalotili pri tem nečednem človeškem svojstvu. V zadnji »Delavski Pravici« namreč prav grdo in debelo lažejo. Zato se vprašujemo, če jih ni sram.

V zadnji številki »Delavske Pravice« je dopisnik iz Duplice napisal poročilo o mezdnem sporu v tovarni Remec na Duplici. V tem dopisu kar mrgoli neresnice in žaljivk, da ne moremo preko njih. Poglejmo stvar, kakršna je, in razkrijmo laži in klevete »krščanskih« ljudi.

V tovarni Remec na Duplici so bili delavci v mezdnem sporu. Šli so tudi v stavko. Stavko je vodila NSZ, kateri se je pozneje pridružila tudi JSZ. Stavka je končala še precej zadovoljivo za delavstvo, ki je bilo NSZ hvaležno za njeno pomoč. Voditeljem JSZ ni bilo všeč, da delavstvo priznava zasluge NSZ in je takoj po stavki pričelo na vsa usta kričati o zmagi, ki jo je izvajalo krščansko delavstvo. Pa ni pomagalo. Delavstvo je dobro vedelo, da je bila NSZ ona, ki je zahtevala mezdno razpravo in se na njej levje borila za delavske pravice. Ko JSZ ni mogla prepričati delavstva, da je ona rešiteljica situacije, je šla delj. Hotela je na lastno pest storiti kaj več. In je šla sama brez zastopnikov NSZ k poslodavcu in se njim pogajala za kolektivno pogodbo. NSZ je za to zvedela in zahtevala, da se vsaka stvar v tej tovarni obravnava skupno in z vsemi zaupniki, ne pa na tihem in zahrbtno. Po prizadevanju Delavske zbornice je JSZ morala pristati na to, da sta se nadaljnjih pogajanj udeležili obe organizaciji. Podjetnik je gladko odklonil razpravljanje o kolektivni pogodbi do konca tega meseca. Po tej razpravi je odpustil nekaj delavcev in med njimi voditelje podružnice JSZ na Duplici, ki so prišli na sami razpravi v konflikt s poslodavcem.

Po tej neuspeli razpravi so šli krščanski socialisti in sklicali zborovanje, na katerem so ogabno napadli NSZ, češ, da je ona kriva, da ni bilo uspeha. Zakaj naj bi ona bila kriva neuspeha, niso povedali, tega tudi niso mogli povedati, glavno je bilo, da se masi prikaže nasprotna organizacija kot sokrivca neuspeha. Istočasno pa, ko se je napadalo NSZ na tak ogaben način na sestanku, je vodstvo skupine poslalo naši podružnici izredno mil dopis, v katerem se sklicuje na tovarništvo in na mile viže prosi, naj se ohrani to tovarništvo in skupno podvzamejo koraki, da se zaščitijo odpuščeni delavci. Krščanski socialisti so pozabili, da so istočasno s tem pismom napisali tudi napad v njihovem listu in da je to, kar počenajajo, grda in prosta hinavščina. Medtem ko podajajo roko za skupno delovanje, pa porivajo v hrbet nož. Kako naj to imenujemo, če ne hinavščina.

Naša podružnica je gladko odklonila vsako sodelovanje z ljudmi, ki ne poznajo pravega in odkritega tovarništva. Ljudi, ki klevetajo in blatijo delavce z denunciacij, ne da bi za to navajali kakih dokazov. Krščanski socialisti naj bodo tako pošteni in naj tudi napišejo imena denuncijantov, s katerimi bomo takoj obračunali in pokazali, da take baže ljudi ne maramo v organizaciji.

to posebno z ozirom na sezonske kvalificirane delavce. Nekvalificirani delavci v sezonskih obratih dobe 150% več kot nekvalificirani stalni delavci. Za priučene in izučene delavce pa znašajo mezde 175% iznosa, ki ga prejema nekvalificirani delavci odtodne starostne skupine, pri tem pa ni razvidno, ali dobe kvalificirani sezonski delavci 175% iznosa, ki ga dobe nekvalificirani sezonski ali stalni delavci.

V nobenem slučaju pa ne moremo priznati mezdemu inspektoratu možnosti, da bi se oddaljeval od smernice tega pravilnika, temveč naj se določijo ločeni pravilniki za posamezne banevine in posamezne stroke, tako da bo eksistenčni minimum odgovarjal odnosnim prilikam. Naloga inspektorata bi bila, da zbira podatke za določitev eksistenčnega minima in da eventuelno predlaga njega izpremembo, ki pa se sme izvršiti samo potom pravilnika.

Končamo. Krščanski socialisti so že parkrat pokazali, da ne znajo biti iskreni pri sodelovanju z drugo organizacijo. Doslej smo skušali iti preko vseh takih dogodkov, sedaj pa ne moremo več, ker ne smemo dopustiti, da se razpase taka metoda medsebojnega obračunavanja. Krščanski socialisti so doživeli poraz in sedaj krivijo za ta poraz nas, namesto da bi bili iskreni in priznali, da so ta poraz dosegli njihovi nezmožni ljudje. Kdor ne zna biti iskren in resnicoluben, ta naj ne vodi pokretov, najmanj pa velikih pokretov.

S krščanskimi socialisti smo končali. Odslej bomo povsod hodili svojo pot in skušali sami brez priveskov pomagati delavstvu. Delavstvo na Duplici je spoznalo lažnjive kljukce in jim ne veruje več. Zato se bodo naše vrste ojačile in ojačeni bomo šli v borbo za dobrobit delavstva.

Kako dolgo se bodo še igračkali z nami?

Pred dnevi bi se bile morale skleniti kolektivne pogodbe v tovarni čevljev »Petovica« v Ptuj in v tovarni pohištva Remec & Co. na Duplici. V obeh tovarnah so se že vršila pogajanja, katera je sklicala Delavska zbornica. V obeh tovarnah so gospodje podjetniki začetkoma kazali sila veliko voljo, skleniti kolektivno pogodbo in zadovoljiti tako zahtevam delavstva. Pa do kolektivne pogodbe ni prišlo. V obeh tovarnah so podjetniki v zadnjem trenutku našli sto in deset izgovorov, samo da ni prišlo do podpisa kolektivne pogodbe.

V tovarni Remec & Co. na Duplici je izjavil zastopnik podjetja g. inž. Remec o priliki zadnje razprave, da mora odložiti sprejem kolektivne pogodbe do konca oktobra, ko se vrne s potovanja, na katerega se poda po trgovskih poslih. Tovarna Petovica pa je sporočila Delavski zbornici, da trenutno ni časa za sklepanje kolektivne pogodbe in da bo v oktobru morda nadaljevala pogajanja za tako pogodbo.

Nam se zdi, da se tako podjetja nekoliko preveč igračkajo z delavci. Morda so prepričani, da delavci ne bi mogli seči po sredstvih, ki bi podjetja prisilila do kolektivnih pogodb. Morda podcenjujejo delavsko disciplino in moč, ker sicer ne verjamemo, da bi smela kar na tak način odkloniti pogajanja za kolektivno pogodbo.

Delavstvo je pri nas mirno. Vprašanje pa je, koliko časa bo mirno trpelo tako izigravanje s strani poslodavcev. Mi smo mnenja, da mora biti vsake potrpežljivosti enkrat konec. Podjetnike svarimo, naj se ne igrajo tako lakomski s delavstvom.

Vse delavstvo obeh omenjenih tovarni in drugo delavstvo pa pozivamo, naj ojačijo svoje vrste, naj se povsod močno organizirajo, ker bo treba enkrat iz defensive v ofenzivo. Ne smemo dolgo trpeti, da se bodo različni siti gospodje igračkali z nami, lačnimi. Pokazati moramo, da ne moremo jemati, ampak zahtevamo, da se povsod uredijo delovne razmere, ki ponekod kričijo do neba. Oblast sama pa bi morala storiti svojo dolžnost in zaščititi delavstvo pred takim izigravanjem s strani objestnih podjetnikov.

Zadnje besede še nismo rekli.

**Naš novi kralj:
Nj. Vel. kralj Peter II.**

Naša anketa o minimalnih mezdah

Po sklepu upravnega odbora NSZ je Izvrševalni odbor sklical za nedeljo, dne 7. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne v sejni dvorani Delavske zbornice v Ljubljani anketo, na kateri se je obravnaval osnutek zakona o minimalnih mezdah, katerega je ljubljanska Delavska zbornica poslala v študij in mišljenje vsem centralam strokovnih organizacij.

Ankete so se udeležili člani upravnega odbora NSZ, člani Vrhovnega strokovnega sveta, Akcijskega odbora in številni zastopniki ljubljanskih in zunanjih društev in podružnic NSZ. Med drugimi pa se je ankete udeležil tudi zdravnik gosp. dr. Vilko Rupnik, ki je iz zdravniškega stališča podal mnenje o osnutku.

Na anketi, katero je vodil tov. Kravos, je predvsem podal tov. dr. Alujevič referat o osnutku zakona o minimalnih mezdah in o stališču nacionalnega delavstva do tega osnutka. Njegov referat prinašamo v celoti pod tem poročilom. Za njim je podal izčrpno in pregledno poročilo o prehrani človeka-delavca zdravnik g. dr. Rupnik, ki je seznanil zbrane delegate s tem važnim vprašanjem. Dotaknil se je tudi vprašanja najnižjega eksistenčnega minima, ki bi vsaj približno zadostoval za prehrano, obleko in druge potrebe delavca. Po mnenju dr. Rupnika bi moral imeti delavec samec najmanj 786 Din mesečno na razpolago, če bi se hotel skromno preživljati, štiričlanska delavska družina bi pa rabila najmanj 1862 Din mesečno. G. dr. Rupnik je znanstveno dokazal, da potrebuje delavec vsaj tako vsoto, da se hrani stanu primerno in dobi toliko potrebnih snovi, kolikor jih človek-delavec nujno rabi, da si obdrži moč, ki mu je pri delu potrebna. Njegovemu zanimivemu referatu, v katerem je podal prav zanimivo sliko o prehrani človeka, so sledili zborovalci z velikim zanimanjem in ga nagradili ob koncu z zasluženim priznanjem.

Sledila je nato izčrpna debata, v katero so posegali delavci raznih strok, predvsem delegati zunanjih podružnic, ki so tudi opozarjali na razne nedostatke in nejasnosti osnutka samega. Na podlagi referatov in debate bo sedaj Izvrševalni odbor NSZ izdelal točen predlog o popravi osnutka, ki bo obenem mišljenje nacionalnega delavstva k temu osnutku.

Anketa je trajala nad tri ure in je pokazala, da se delavstvo, organizirano v NSZ, zaveda velikega pomena takega zakona in da ni vseeno, kako bo tak osnutek predložen pristojnemu ministru. Anketa je izrazila željo, naj se na vsak način prepreči, da bi zakon o minimalnih mezdah izšel v taki obliki, kakršni je osnutek, ki delavstvo ne zadovoljuje. Paziti bo treba, da se osnutek znatno zboljša in da bo novi zakon prinesel delavstvu res pravo zaščito njegovih mezd.

M. S.:

Gospodarski načrt

V današnjem času, ko so se skoraj vse države zabarikadirale s carinskimi zidovi, so vsa gospodarska vprašanja prišla na novo bazo, kajti vsa gospodarska znanost se je pokazala nezmožna, da bi po starih principih vsaj za silo omilila to težko stanje.

Politična vprašanja, ki so spravila Evropo v ta težak položaj, so se pomaknila v ozadje in na njih mesto so stopila gospodarska vprašanja, ki se bodo morala prej ali slej otresti vseh političnih spon.

Posebno pa opazamo to v notranji politiki vseh držav, kjer so gospodarska vprašanja postala tako pereča, da o pravih političnih strankah ni več govora, kajti vse stranke imajo samo eno nalogo, rešiti gospodarstvo iz nevzdržnega stanja in s tem v zvezi nujno potrebo rešitve vseh socialnih vprašanj.

Ker je tu samo ena možnost, je nedvomno, da je obstoj več političnih strank brezpomemben ali pa celo škodljiv, kajti čeprav je več nazorov, mora biti samo eden in enoten gospodarski načrt za vso državo. Ta ne more biti drugačen kot ga zahteva struktura državnega gospodarstva in kot tak je nacionalen, tako da ni potrebno, da bi se ga obdajalo z donečimi frazami.

Dosedaj so veljala pravila, da se produkti menjajo medseboj z ozirom na njihovo vrednost dela, to se pravi z ozirom na množino potrebnega dela v dosegu tega ali onega predmeta. Recimo, da klobuk stane 4 dni dela in stol 1 dan dela, torej bo znašalo razmerje za izmenjavo teh dveh predmetov 4 dni: 1 dnevu dela. To se pravi, da bi se moral klobuk, ki stane 4 dni dela, menjati s 4 stoli. Vzemimo pa slučaj, da bi se klobuk, ki stane 4 dni dela, menjal samo za 3 stole. Zgodilo bi se torej, da bi dotični, ki dela klobuke, ne imel več koristi izdelovati klobukov, temveč bi raje izdeloval stole.

Edina možnost konkurence v mednarodni trgovini je ta, ki si jo medseboj delata uvoz in domača produkcija. Ker pa je dandanes, kot že uvodoma rečeno, uvoz s carinskimi zidovi zaščiteno, tako da gotovi predmeti ne morejo več konkurirati z domačimi pridelki, so nastale popolnoma nove prilike. V vsaki državi so gospodarska vprašanja skoraj istega izvora, toda vsi možni elementi, ki v notranjem gospodarstvu igrajo svojo posebno vlogo, so napravili v različnih državah večje ali manjše zmede, ki jim je potrebno posvetiti posebno pozornost.

Nastale so n. pr. nove industrije brez prave vrednosti, ker nimajo možnosti razvoja. Industrija mora povečini upoštevati sirovine, kar povzroča ceno izdelanega predmeta do take višine, da ga konsument ne more kupiti. Vzrok leži

v tem, da je konsument povečini polje-delec, ki mora svoje produkte prodajati po izredno nizki ceni, kajti inozemski trgi so mu zaprti. Kupna moč je postajala vedno manjša in z njo vred je notranja vrednost dinarja prisilno rasla. Industrijski predmeti, katerih cena je zelo visoka, bi se morali končno uravnovesiti, to pa je nemogoče, ker je dinar prišel zaradi zaščite in odredb v državi nad normalno vrednost, v inozemstvu, kjer je malo povpraševanja po njem, pa je padel. Industrija je zašla v težko stanje, tako da je prisiljena skrečiti se do zadnje možnosti obstoja. Vrednost blaga na domačem trgu pada, denar leži samo pri gotovih ljudeh, ki gledajo razvoj z nezaupanjem in zato tudi primanjkuje denarja na domačem trgu. Tako pridemo do dvojne vrednosti našega dinarja, ene v inozemstvu in druge doma.

Edina rešitev bi bil smotren gospodarski načrt, ki bi uredil te nezdružive razmere. S tem v zvezi bi se moralo predvsem urediti denarno vprašanje, kajti normalna vrednost dinarja bi bila šele podlaga za ureditev gospodarskih razmer, ki se skušajo sedaj z različnimi zakonskimi načrti popraviti.

Gospodarski načrt pa ne sme biti samo načrt na papirju, s katerim bi se skušalo nekaj izboljšati, faktično pa bi se samo lovilo kot dosedaj, temveč morajo to delo izpolniti vse zainteresirane gospodarske sile države. Predvsem je treba postaviti neko razmerje med industrijo in poljedelstvom, da se ne stvorijo tako zvane vojne industrije, ali sedaj krizospekulantne industrije, katerih naloga je, da napravijo samo zmedo na gospodarskem polju.

Da pa se pride do gospodarskega načrta, ki bi se tudi točno izvajal, je potreben gospodarski svet, ki bi prevzel vlogo parlamenta. Ta pa bi se seveda moral popolnoma ločiti od dosedanje prakse, kajti zaupniki bi se volili iz korporacije poljedelcev, korporacije trgovcev, industrijcev, pomorcev, strokovne itd.

Vsa ta mišljenja bi morali koordinirati gospodarski strokovnjaki v enotno delo, kar bi morala stanovska zbornica upoštevati.

Vprašanje mezd, javna dela in vsa ostala socialna vprašanja bi se rešila v skupni zvezi s potrebo in zahtevo gospodarstva.

Naše blago bi dobilo na mednarodnem trgu svojo kvalitativno vrednost in s tem bi dosegli potreben standard, katerega, žal, danes nimamo. Vsa ostala tako nastala politična vprašanja bi s tem stopila v ozadje, kajti država bi se spojila v enotno gospodarstvo, ki je predpogoj za ustvarjenje enotnega duhovnega in kulturnega življenja vsega naroda.

Seja upravnega odbora NSZ

Upravni odbor Narodno strokovne zveze je imel v nedeljo 16. septembra t. l. svojo redno sejo, ki se je vršila v sejni dvorani Delavske zbornice. Seji so prisostvovali člani upravnega odbora skoro polnoštevilno in se je v tem pred vsem izkazala deželja, ki je poslala na sejo številne svoje delegate.

Na seji se je razpravljalo o važnih delavskih vprašanjih, o raznih mezdah, gibanjih, ki so nastala v zadnjem času zaradi tega, ker poslodavci povsod skušajo znižati mezde. Na seji je med drugim poročal o socialnem zavarovanju in zakoniti zaščiti mezd tov. dr. Alujevič, medtem ko je poročal o programski in idejni liniji NSZ tov. predsednik Rudolf Juvan, ki je tudi vodil sejo.

Seja je bila stvarna in se je v debati, v katero so posegli skoraj vsi odborniki, pokazalo veliko zanimanje voditeljev delavstva za vsa aktualna vprašanja delavstva. Ob koncu seje je bila sprejeta resolucija:

Resolucija,

sprejeta na seji upravnega odbora Narodno-strokovne zveze, ki se je vršila dne 16. septembra 1934 v Ljubljani

I. Pozdravljamo vsak ukrep na polju socialne preskrbe delavstva, ki je namenjen, da se omili sedanjí težki položaj in omeji brezposelnost.

II. Dosedanje delo na socialno političnem polju se mora nadaljevati po smotrenem načrtu, tako da ne bodo vsakokratni ukrepi pomenili poskusov brez vidnejšega cilja v bodočnost.

III. Za izboljšanje delavskega položaja je potrebno izvesti v zakonu predvideno starostno in invalidno zavarovanje ter tako ustvariti poleg razširjenega starostnega zavarovanja za namene ustanovo, ki bo zmanjšala število brezposelnih s tem, da izloči

vse one delavce, ki so si zaslužili pravico do pokoja.

IV. Starostnemu zavarovanju mora slediti zavarovanje za slučaj brezposelnosti, ki naj se izvede zaenkrat kot razširitev delovanja Borze dela, oziroma povečanja njenih podpornih fondov.

V. Izvedba teh zahtev je zvezana z večjimi izdatki, ki se morajo kriti s prispevki interesentov in države. Država naj dobi potrebna sredstva s posebnim obdavčenjem industrije, ki z mehanizacijo in racionalizacijo veča število brezposelnih in ki uživa izjemno carinsko zaščito na račun potrošnikov. Prispevki zavarovancev pa ne smejo pomeniti povišanja že itak visoke davčne obremenitve delavskih mezd in zato naj se sedanja davčna obremenitev spremeni v zakonite zavarovalne prispevke.

VI. Vsi ti ukrepi pa so neučinkoviti, če država ne sprejme naše zahteve glede izdaje zakona o določitvi minimalne delavske mezde. Tozadevni načrt, ki ga je izdelala Delavska zbornica v Ljubljani, naj bo osnova, upoštevajoč utemeljene pripombe.

VII. K načrtu Delavske zbornice za zakon o minimalnih mezdah pripominjamo, da mezdni inspektorati ne bi smeli v nobenem slučaju določiti mezde, ki je pod najnižjo predvideno mero. Skupine, ki jih predvideva pravilnik k temu zakonu, so zelo enostavne in pregledne, samo da razdelitev na sezonske in nesezonske delavce ne sme vplivati na kriterije, ki so odločilni po drugih zakonih, posebno pri podeljevanju podpor od strani Borze dela. V nobenem slučaju pa ne sme ta pravilnik vztrajati na razlikovanju med zaslužkom delavcev in delavk. Samo tako bomo izključili usodopolno konkurenco med moško in žensko delovno močjo, ki večkrat ustvarja primere suženjskega izkoriščanja.

† Andrej Leban

Ker smo za prejšnjo številko našega lista prejeli nekoliko prepozno objavo, objavljamo danes tužno vest, ki nam jo je sporočila podružnica v Hudi jami. Podružnica je v nedeljo 27. avgusta spremila k počitku žrtev Dela, tovariša Andreja Lebara, ki se je pri delu smrtno ponesrečil. Pokojnik se je redno in vestno udeleževal v naši organizaciji in je bil med tovariši zelo priljubljen, kar je pokazal tudi njegov pogreb, katerega so se udeležili vsi rudarji, uradništvo in kmetje. Dragega tovariša ohranimo v trajnem spominu, njegovim preostalim pa iskreno tovariško sožalje.

Krajevna bratovska skladnica
na Jesenicah,

dne 26. septembra 1934.

Razglas!

Za mesec oktober se določa naslednji vrstni red zdravniške službe ob nedeljah, ki velja za vse družiske člane brez razlike na njih bivališče, in sicer:

- 7. oktobra g. dr. Kogoj Frančišek,
- 14. oktobra g. dr. Kogoj Frančišek,
- 21. oktobra g. dr. Čeh Milan,
- 28. oktobra g. dr. Kogoj Frančišek.

(Predsednik:

dr. M. Obersnel, s. r.)

P. n.

Narodna strokovna zveza,

Ljubljana.

Obveščamo Vas, da je tudi letos dovolila uprava Narodnega gledališča polovične vstopnice za dramo in opero vsem delavcem, ki se izkažejo pri gledališki blagajni s posebnim potrdilom prosvetnega odseka DZ. To potrdilo dobi vsak član strokovne ali kulturne organizacije v knjižnici DZ vsak delavnik. Prosimo Vas, opozorite na to ugodnost svoje članine in jim povejte, da za posamezne večje obrate pride lahko en zaupnik iskat legitimacije za svoje tovariše. Pošiljamo Vam hkrati tozadevno notico v objavo v Vašem glasilu. Natančnejše informacije dobite vselej v knjižnici DZ.

Gledališka uprava je hkrati izrazila željo, da bi priredila nekaj delavskih predstav po izredno nižjih cenah. V letošnjem repertoarju bi našli marsikaj primerne. Prosimo Vas, da nam o tem sporočite svoje mnenje, ali in kako naj bi se organizirale te predstave.

Ljubljana, dne 3. oktobra 1934.

Prosvetni odsek Delavske zbornice.

Rudarski shod v Trbovljah

Ker se z naglimi koraki bliža 16. oktober, ko stopi v veljavo novi dogovor, po katerem bodo poleg premogovnega deputata znižane tudi delavske mezde, in to za tri odstotke, je sklicala podružnica NSZ v Trbovljah javen shod, da informira delavstvo o poteku mezdne gibanja, predvsem pa o ponižujoči vlogi, ki so jo v tem gibanju igrali marksisti. Shod se je vršil v nedeljo 7. oktobra ob pol 10. uri na telovadščici za trboveljskim Sokolskim domom. Otvoril ga je predsednik trboveljske podružnice tov. Jaka Štruc, ki je v izčrpnem govoru orisal vso zgodovino mezdne gibanja, nastanek nacionalnega akcijskega odbora ter brezvestno vlogo, ki so jo pri vsem tem na škodo delavstva igrali marksisti. Svoja izvajanja je podkrepil z dokumenti, ki so jasno pokazali, kdo se je resnično zavzemal za delavske pravice in kdo je hotel iz delavske bede kovati kapital za potapljačo se rdečo marksistično ladjo. Ko se je zaradi marksistične igre malo poleglo razburjenje, je povzel besedo delegat centrale, tajnik tov. Vekoslav Bučar. Slednji je v temperamentnem govoru orisal pota, ki jih je po končani stavki hodila NSZ, da bi se to, kar so »legalni« delavski zastopniki zaradi dvojne vloge marksistov zaigrali, vsaj delno zopet pridobilo. Omenil je, da sta bila tov. Rudolf Juvan in on zaradi tega vprašanja v Beogradu, kjer sta razne ministre in druge informirala o težkem položaju trboveljskega delavstva ter jih naprosila za intervencijo, da se ta položaj na kakršenkoli način izboljša, če že res ni mogoče izposlovati, da bi vsaj preko zime ostalo pri starem. Vsem ministrom je

NSZ tudi poslala obširno spomenico, v kateri so bili navedeni vsi momenti, ki govore za to, da se delavstvu pri sedanjem stanju razmer ne sme in ne more ničesar več vzeti. Energični akciji NSZ se je zahvaliti, da je preko zime zagotovljenih pet do šest delovnih dni več, kakor jih je pa bilo v lanskim zimskim mesecih. To bo vsekakor delavstvu nekoliko izboljšalo njihov bedni položaj, tudi če izgubi s 16. oktobrom 3 odstotke od svoje mezde. Pozval delavstvo, naj zato ne krene 16. oktobra na kaka stranpota, ker bi mogel vsak nepremišljen korak stanje samo še poslabšati, nikakor pa ne izboljšati. Nikakor pa naj ne nasede raznim demagogom, ki bodo mogoče hoteli v zadnjem trenutku delavstvo zavesti v novi štrajk, pri pogajanjih bodo pa prvi, ki bodo podpisali pogodbe, s katerimi se delavstvu zmanjšujejo že itak nizke mezde. Opozoril je delavstvo na drugo nevarnost, ki mu preti, če bo sprejel zakon o minimalnih mezdah v tej obliki, kakor je bil ministrstvu od Delavske zbornice predložen načrt. Nato je govoril predsednik centrale NSZ tov. Juvan, ki se je obširno bavil z raznimi perečnimi delavskimi vprašanji ter odločno obsodil dvolično marksistično igro. Povedal je, kje je treba začeti lečiti rane, ki razjedajo današnje delavske razmere. Končno je postavil več predlogov, ki so bili soglasno sprejeti. Z navdušenjem je bil storjen sklep, da naj centrala NSZ poskrbi za razpust II. rudarske skupine in razpis novih volitev. Tov. Jaka Štruc je nato še izčrpno poročal o načrtu zakona o minimalnih mezdah, nakar se je razvila živahna debata.

korake, ki jih je storila v zvezi z mezdinim gibanjem rudarjev trboveljskih revirjev. Takih sestankov si nacionalni delavci iz Lok in Zagorja želimo še več.

Kranj

V nedeljo 23. septembra je priredila podružnica NSZ v Kranju članski sestanek, ki se je vršil v društvenih prostorih v Narodnem domu. Na sestanku je poročal tov. Kravos iz Ljubljane o aktualnih delavskih vprašanjih, med drugim se je bavil z vprašanjem zaščite minimalnih mezd. Sklenjeno je bilo, da skliče podružnica poseben sestanek, na katerem se bo razpravljalo samo o novem osnutku zakona o minimalnih mezdah. Zaupniki podružnice so dobili nalog, da zberejo po tovarnah ves potreben material in ga predložijo anketi, ki se bo vršila v Ljubljani. Sestanek je bil prav dobro obiskan in so člani z zanimanjem sledili izvajanjem govornika ter ga ob koncu nagradili z odobravanjem.

Črna

Vzlic slabim časom, vam moramo iz našega kraja sporočiti prav zabavno in veselo novico. V zadnjem času se je pričelo pri nas šušljati in potem vedno glasneje govoriti, da bodo z novim zakonom o minimalnih mezdah močno udarjeni rudarji in topilci. In ker bodo njih plače reducirane in v smislu novega zakona zmanjšane, je treba poiskati nekoga, ki je za to kriv. In naši marksisti so ga takoj našli in postavili na pranger. Ta zlikovec je NSZ, ki je spisala in obelodanila osnutek novega zakona o minimalnih mezdah in ga poslala ministru, da ga uzakoni. Ja, vidite, do tu je za smeh in šalo. Pri vsem tem pa je žalostno, da se take govornice res širijo iz vrst marksistov, ki sprašujejo naše člane, kako je mogla NSZ poslati tak osnutek ministru in tako udariti po delavcih. Nam ni znano, ali delajo marksisti to iz neznanja ali iz zlobnosti. Prej bi dejali, da iz zlobnosti, ker je vsem znano, da je osnutek izdelala ljubljanska Delavska zbornica, prav za prav nje tajnik in da je slednja poslala osnutek tudi ministru. Gospodje marksisti v Črni pa se naj kar potolažijo in če jim osnutek ni všeč, naj primejo za ušesa njihovega sodruga, nas pa naj pustijo pri miru.

Huda jama

Mi tukaj v črnih revirjih v zadnjem času prav lepo napredujemo in v članstvu naraščamo. Mnogo onih, ki so do zadnjega samo opazovali naše delo, je pristopilo k nam v trdni veri, da more izvojevati težko borbo proletarijata le nacionalno orientirana delavska organizacija. Marksističnih in klerikalnih obljub je delavstvo sito, mi pa ničesar ne obljubljamo, ampak z delom kaže-

mo, kaj hočemo. Podružnica NSZ v Hudi jami poziva še ostale delavce - rudarje, naj pristopajo v njene vrste. Tovariši vkup, v slogi je moč.

Slovenjgradec

Tukajšnji pripravljani odbor za ustanovitev podružnice NSZ je pridno na delu in zbira članstvo za novo podružnico. Naloga pa je zelo težka, ker se poslodavci na vse kripelje prizadevajo, da bi delavstvo stalo neorganizirano in tavalno še dalje v temi. Nekateri poslodavci so zagrozili delavstvu, da bodo odpušteni, če se sploh kam organizirajo. Vse take poslodavce bi bilo treba poučiti, da imajo delavci po določilih zakona o zaščiti delavcev pravico do lastne organizacije, ki naj jih zaščiti pred poslodavci. Delavstvo pozivamo, naj se organizira in naj se ne ustraši vsake grožnje. Če bomo vselej poslušali grožnje poslodavcev, ne bomo nikoli stanovsko organizirani. Poslodavce pa vprašajte, zakaj so organizirani pri Zvezi industrijev. Menda ne zaradi balincanja ali žogobra.

Vevče

Skromne želje naših nasprotnikov. V naši papirnici obstajajo tri organizacije. Marksistična, klerikalna in nacionalna. Vse tri imajo določeno število članov. V zadnjem času pa so zagnali naši nasprotniki v svet krik, da nas nikjer ni in da imamo v tovarni le enega voditelja. Motijo se vsi oni, ki mislijo, da nas ni več. Če nismo preglasni, še ni nikjer rečeno, da nas ni. Naši tovariši v Goričanih imajo tudi lepo organizacijo, ki lepo napreduje. Ta naša nova postojanka boli tako bele kot rdeče in zato so zagnali v svet krik, da nas ni. Hoteli so oplašiti tovariše v Goričanih, da bodo osamljeni. Pa niso. oni dobro vedo, da obstoja naša podružnica v Vevčah še naprej in se lepo razvija.

Št. Pavel

Godi se nam ne ravno najboljšo, a za silo že gre. Letos priredimo nekaj poučnih predavanj, ki bodo dostopna vsej javnosti. Predavanja bodo s skriptičnimi slikami in predavali bodo naši prvovrstni predavatelji. Članstvo že vnaprej na to opozarjamo.

Duplica

Po zadnjem enodnevnem sporu ni bilo sedaj nobene senzacije več na Duplici. Mirno in tiho delamo naprej. Zgane nas pa vsak najmanjši vetrič, ki nas hoče na en ali drugi način premakniti iz zavetja. Tudi okolica je malo popustila z vprašanji, ali kljub temu se še vedno zanimajo in vprašujejo kako gre. Radovedni so, če bodo gospodje zboljšali po dveh mesecih položaj delavstva. Ni enega človeka v kamniškem srezu, ki ve za zadnji naš zaslužek, da bi rekel, saj še vendar nekaj plača. Vsak gospod, kmet, sotovariš in drugi priznajo v teh ozirih našo potrpežljivost. Vsak uvidi, da smo šli na delo, z upanjem na boljše, kakor nam je bilo tudi obljubljeno, od strani samega delodajalca.

Mesec dni bode minulo, biti moramo zopet pripravljeni. Določeni rok poteka. Da ne bomo zopet stali z obraza, je v interesu samega g. delodajalca in drugih, če se sploh zanimajo za naše delavstvo. Zopet se snidemo skupaj, da bomo reševali, pa med obratom, ne kakor zadnjič, ko je bila tako velika škoda za podjetje.

Žerjav-Črna pri Prevaljah

Gotovo se boste začudili, ko se oglašamo tudi mi iz najsevernejšega kota naše države. Človek bi mislil, da spimo. Tiho kakor mravlje zbiramo novo članstvo, saj je še toliko neorganiziranega delavstva pri nas. Sicer trdijo nekateri, da je naš »kot« nesprejemljiv za narodno idejo in dobili smo tudi že nekaj »bunk« od »Delavske politike«, pa to nas nič ne ovira. Mi gremo naprej, zavečajoč se, da s hujškanjem ne pomagamo delavstvu nič, pač pa da to lahko veliko škoduje našim skupnim interesom. — To naj bo klic in svarilo za bodoče »onime«, ki nočejo iti z duhom časa naprej!

Prosvetna predavanja v Ljubljani

Prosvetni odsek NSZ v Ljubljani je zopet pričel s prirejanjem javnih prosvetnih predavanj za delavstvo. Prvo predavanje se je vršilo že v torek 9. oktobra; bilo je pa razmeroma slabo obiskano. Predaval je tov. Vekoslav Bučar o zgodovinskem razvoju klerikalizma. Poziva-

mo članstvo ljubljanskih podružnic, da se teh predavanj, ki se vrše redno vsak torek ob pol 19. uri v predavalnici Delavske zbornice, v čim večjem številu udeleže. Predavanja bodo letos predvsem vsebovala razlage svetovnih naziranj, raznih aktualnih delavskih vprašanj, dalje se bo obravnavala delavska higijena, zakonodaja itd. Prosvetnemu odseku se je posrečilo pridobiti priznane predavatelje, kakor: dr. Rupnika, dr. Alujeviča, V. Bučarja, dr. Kropivnika i. dr.

Predavanja pri naših podružnicah

Ker so mnoge naše podružnice večkrat izrazile željo, da jim naj centrala NSZ pošlje dobrega predavatelja, je prosvetni odbor NSZ sklenil, da tej želji podgotovimi pogoji ugoditi. Razposlali smo vsem podružnicam tozadevno okrožnico in prosimo, da nam na njo čimprej odgovore, da zamoremo pravočasno sestaviti seznam predavanj in predavateljev, na podlagi katerega si jih bodo potem podružnice same po lastnih željah izbirale in te želje sporočile prosvetnemu odboru. — Prosvetni odbor NSZ.

Vesti iz Ljubljane

Stalno napredovanje obeh knjižnic Delavske zbornice se je najjasneje pokazalo v letošnjih poletnih mesecih. Ljubljanska knjižnica je izposodila v letošnjem juniju 3.903 knjige, to je 400 več nego isti mesec lanskega leta, julija je izposodila 3.726 knjig (25 več), avgusta pa 4.101 knjigo (522 več). Mariborska knjižnica je pa izposodila v juniju 2.467 knjig (+ 297), julija 2.701 (+ 239) in avgusta 2.747 (+ 224). Knjižnici izposojata knjige tudi na deželo. Odprti sta vsak delavnik dopoldne in zvečer. Brezposelnim se izposojajo knjige polovico ceneje. Kdor še ni član knjižnice, naj postane! Knjižnici imata tudi vse najnovejše knjige.

Polovične vstopnice za ljubljansko narodno gledališče — dramo in opero — dobe delavci za vsako predstavo izven nedelj in praznikov. Za to potrebno legitimacijo dobite vsak dan v knjižnici Del. zbornice od 10.—12. ure dopoldne in od 5.—8. ure zvečer. Delavci, s tem vam je olajšan obisk gledališča in izkoristite to ugodnost, ki jo je dala gledališka uprava na prošnjo prosvetnega odseka Del. zbornice!

Akcijski odbor poziva ljubljanske člane pevce, da se zglasijo v najkrajšem času v našem tajništvu ter prijavijo svoj pristop k našemu novemu pevskemu društvu. Pevci, ki so člani drugih pevskih društev, so posebno vabljeni, da priglasi svoj pristop. Pevske vaje se bodo vršile dvakrat tedensko po 15. oktobru t. l.

Iz uprave

Ponovno prosimo posamezne podružnice, da razširijo krog naših čitalcev in naročnikov ter s tem podprejo naš list in mu omogočijo lažje izhajanje. Za člane pa je treba odračunavati članarino, ker bodo drugače ostali brezuspešni sklepi zadnjega delegatskega zbora. Ob večjih prireditvah podružnic naj se zberejo po možnosti gotovi prispevki za naš tiskovni sklad, tako da se bo nabrala večja vsota denarja in s tem gospodarsko osamosvojilo naše glasilo!

Ustanovni občni zbor podružnice v Velenju se bo vršil v nedeljo 14. oktobra 1934 ob 10. uri dopoldne v prostorih gostilne pri Marnu na Pesjem. Dnevni red: 1. Poročilo funkcionarjev. 2. Poročilo delegata centrale. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. Občnemu zboru bo prisostvoval tajnik centrale tov. Vladimir Kravos, ki bo imel popoldne konferenco z delavci podjetja Herman Goll. Pripravljalni odbor vabi vse člane in prijatelje pokreta, da se udeležijo tega važnega občnega zbora v kar največjem številu.

Zahtevajte vedno in povsod „Delo“!